M. No Reg. 2580.

సం॥ చందా రు 4 లు

జమీందారీ రయితుల ఆర్థిక సాంఘిక వ్యవసాయిక భాగ్యోదయమునకు

సంపుటము 2 | శనివారం 8-4-33 నెల్లూరు | సంచిక 30, 31

నె॥ జి॥ జమీన్‌రైతు మహాసభ.

———o———

2—4—1933 జయంపులో గూడుట.

———

తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారు ప్రారంభోత్సవము జరిపిరి

———o———

డి॥ బ॥ మునిస్వామినాయుడుగారు అధ్యక్షతవహించిరి

———o———

7000 లు రయితులు సమావేశమగుట.

———

(మావిలేఖరి).

ఏప్రెలు తే2 ది

నెల్లూరుజిల్లాజమీందారీరైతు ద్వితీయ మహాసభ 2-4-1933 తేది శ్రీయుతులు డి॥ బ॥ బొల్లిని మునిస్వామినాయుడు యం. యల్. సి. గారు, (మద్రాసు ప్రభుత్వపూర్వపు ప్రధానమంత్రులు,) అధ్యక్షతక్రింద జయంపుగ్రామమున మామిడితోటలోఅతిజయప్రదముగను వైభవముతోను జరిగెను. అధ్యక్షులవారు తిరుపతినుండి వచ్చురైలులో ఉ॥8½గంటలకు స్టేషనులోదిగిరి. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు పుత్తేరినారాయణరెడ్డిగారును, సంఘసభ్యులును అధ్యక్షులవారు రైలుదిగగనే సన్మానించి పుష్పమాలాంకృతులచేసిరి. వారిఛాయాపటము తీయబడెను. వీరిరాకను వీక్షించుటకై రెండువేలకు పైగాస్టేషను వద్దమూగియుండిరి. వారిదర్శనము కాగనే వీరి పుత్సాహమునిన్నుముట్టెను.

అధ్యక్షులవారు బ్యాండు వాయిద్యములతో మామిడితోపుకు పుత్సవము గనొనిపోబడిరి. 9½గంటలకు సభాకార్యక్రమము ప్రారంభించ బడెను. సభకు రెండువేల ప్రతినిధులును, అయిదువేలు ప్రేక్షకులును హాజరయిరి. వచ్చిన వారిలో ముఖ్యులు రా॥ బ॥ కె. వెంకటరామానాయుడుగారు (కృషీవలుడు సంపాదకులు) డి. మునికన్నయ్యనాయుడు, గుండారెడ్డి

రంగయ్య రెడ్డిగారలు (తిరుత్తని జమీన్ రైతు సంఘకార్యదర్శులు), పి. వి. సుందరవరదులుగారు, కంచేరిమునిస్వామి నాయుడుగారు, బద్దెపూడి వెంకటనారాయణరెడ్డిగారు, కటికనేనిసోదరులు, కాకుసుందర రామిరెడ్డిగారు, నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడుగారు (జమీందారీరైతు సంపాదకులు), నెల్లూరు న్యాయవాదులు పొణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు, వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, కే. వి. రాఘవాచార్యులు, చుండి విశ్వనాథము, టి. వి. వైద్యనాథయ్యరు వారలు.

సభా కార్యక్రమము శ్రీయుత కమతం షణ్ముగం, చెంగయ్యగారల ప్రార్థనతో ప్రారంభింపబడెను. నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడుగారుకొన్నిపాటలుపాడిరి. పి. వి. సుందరవరదులు, కంచేరిమునిస్వామినాయుడుగారలు తిరుత్తని జమీన్ రైతు సంఘంవారిచే ప్రచురింపబడిన "కడగండ్లు" నుంచి కొన్నిపాటలు పాడిరి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు పుత్తేరి నారాయణ రెడ్డిగారు తమ ఉపన్యాసమును ప్రారంభించిరి. వీరు కొంతచదివిన తరువాత కొరవ కె. వెంకట్రామారావుగారుచదివిరి. అంతట వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య గారు సభకు అధ్యక్షులుగ ప్రథమమున నిర్ణయించుకొనబడిన శ్రీయుత సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు రాజాలకపోవుటచే శ్రీయుత ఎ॥ బ॥ బి. మునిస్వామినాయుడు గారిని సభాధ్యక్షులుగా సభవారిపక్షమున ఉపపాదించిరి. వెంకట్రామానాయుడు, కె. వెంకట్రామారావు, పెల్లూరు గోవిందురెడ్డిగారలు ఉపపాదనను బలపరచుచు అధ్యక్షులవారి రైతుసేవాసక్తియు, యునైటెడ్‌ల్యాండు ఆక్టు సెలక్టుకమిటీయందు తీవ్రముగ రైతుపక్షమున పోరాడి తమ ప్రధాన మంత్రిత్వమును సయితము కోల్పోయిన రైతుబిడ్డయనియు ప్రేక్షకులకు తెలియజెప్పిరి. రాఘవయ్యగారు శ్రీయుత తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారిని సభాప్రారంభకులుగా ప్రతిపాదించుచువారు ఆదియాంధ్రులకు విశేషసేవచేయుచున్నారనియు, నెల్లూరు పురపాలక సంఘాధ్యక్షులుగ కొంతకాలము గణనకెక్కిన వారనియు ప్రేక్షకులకు తెలియజెప్పిరి.

అంతట శ్రీయుత రామిరెడ్డిగారు తమ ప్రారంభోపన్యాసమును గావించిరి. పిమ్మట మునిస్వామినాయుడుగారు కరతాళధ్వనుల మధ్య తన్ను నాటిసభకు అక్షులుగా వరించినందులకు సభవారికి తమకృతజ్ఞతను తెల్పిరి. వారుఅస్వస్థులుగా యుండుటచే వారి అడ్రసును ఆంగ్లమున వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు చదివిరి. పి. వి. సుందరవరదులుగారు అనువదించిరి. శ్రీయుత, సి.ఆర్. రెడ్డి, ప్రొఫెసరు గోగినేని రంగనాయకులు, స్వామి వెంకటాచలం శెట్టి రెబ్బాప్రగడ మందేశ్వరశర్మ, శనివారపుసుబ్బారావు మొదలగు వారలు పంపినసందేశములను వెంకట్రామారావు గారుచదివిరి.

11-30 గంటలకు సభ ముగిసి మరల 3 గంటలకు వెంకట్రామానాయుడుగారి ప్రార్థనతో ప్రారంభింప బడెను. అధ్యక్షులవారు అస్వస్థులగుటచే విశ్రమించినందున, వారు వచ్చువరకు శ్రీయుత తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారు తాత్కాలిక అధ్యక్షులుగవరింపబడిరి. 4 గంటలకు అధ్యక్షులవారు తమస్థానమును కరతాళధ్వనులమధ్య అలంకరించిరి. అనేకతీర్మానములు గావింపబడెను. ఆంధ్రరాష్ట్ర జమీన్ రైతు సంఘకార్యదర్శియగు శ్రీయుత పి. వి. సుందరవరదులుగారు జమీందారులకు ప్రత్యేక నియోజక వర్గములుండకూడదని తీర్మానము ఉపపాదించుచుఅట్లుండుటవలన రైతులకు గలనష్టమును గూర్చివిపులముగ ముచ్చటించిరి. ఈతీర్మానమును గుండా రెడ్డి రంగయ్యరెడ్డిగారు బలపరచుచు చక్కగ మాట్లాడిరి.

తీర్మానము లన్నియు గావింపబడి

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు పుత్తేరి నారాయణ రెడ్డిగారి స్వాగతోపన్యాసము.

రయితు సోదరులారా స్వాగతము:—

జమీందారుల పరిపాలనా రథచక్రముల క్రిందబడి నలుగుచున్న మా సోదర రయితులకు వెంకటగిరి తాలూకా జమీన్ రయితుల పక్షమున హృదయపూర్వకముగా స్వాగతమిచ్చుచున్నాను.

పూర్వస్మృతి

ప్రథమమున 144 సె॥తో ప్రారంభమై రెండుసంవత్సరముల కాలములో పడరాని పాట్లుపడి తుదకు తాత్కాలికముగనైన కొంతవిశ్రాంతి కలిగినందుకు భగవానుని ప్రార్థించుచున్నాను. ప్రభుత్వ విద్వేషమునకు గురియైన మనపవిత్రయుద్యమము నేటికి గండమును దాటి వారి సహకార సానుభూతులను పొందగలిగినందులకు యిరువురను అభినందించుచున్నాను. కాలచక్రమున వెన్నెలకు కూడా కొంత అవకాశమున్నదికదా.

న తర్వాత కె. వెంకట్రామా రావుగారు జమీన్ రైతు సంఘము తరపునను, సభవారితరపునను అధ్యక్షులవారు అస్వస్థులయ్యు రైతుసేవాసక్తితో సభకు విచ్చేసినందులకును, ప్రారంభోపన్యాసకులకును తిరుత్తనిజమీన్ రైతు సంఘసభ్యులకును, తదితరప్రేక్షకులకును నాటిసభ జయప్రదముగ జరుగుటకుతోడ్పడినందులకు కృతజ్ఞతా పూర్వక వందనము లర్పించిరి. 5-40 గంటలకు కమతం షణ్ముఖంగారి మంగళహారతితో సభముగిసెను.

రామిరెడ్డిగారు మోటారులో నెల్లూరునకు వెళ్ళిరి. అధ్యక్షులవారు బ్యాండువాయిద్యముతో ఉత్సవముగ రైలుస్టేషనునకు తీసికొనిపోబడెను. అచ్చట ఛాయాపటము మరలతీయు బడెను. 6-30 గంటలకు వచ్చిన రైలుబండిలో ప్రయాణమై చిత్తూరునకు వెళ్ళిరి.

ప్రేక్షకులకు భోజనవసతులు యేర్పాటు గావింపబడెను.

1931 సంవత్సరం సెప్టెంబరు తే 8 ది తే 9 దుల యందు సమావేశమయిన ప్రథమ సభానంతరము వెంకటగిరి తాలూకా యందలి కంచెల తగాదాలలో చిక్కుకొని గ్రహణవిముక్త చంద్రుని బోలె విషమ పరిస్థితుల దాటి 1932 సంవత్సరం జూలై తే 24 దీతో గట్టునచేర ప్రారంభించినది.

నాడు జమీందారునకును కిష్టపురం వారలచే సృష్టికైన ఆపన్నులగు అతని రయితులకును నెల్లూరు మంజిలాధి కారులగు సి. హెచ్. మాస్టరుమన్ జిల్లాకలెక్టరు సి. కరుణాకరనాయుడ్ జిల్లాపోలీసు సూపరింటెండెంటు గారల ప్రమేయముచే ప్రారంభమయిన రాజీసంభాషణలతో నూతన పరిస్థితులతో ఆశాంకురముల కవకాశ మేర్పడినది. మరునాడే వెంబులూరు ఆలూరు, అల్తూరుపాడు, తీర్థంపాడు మోపూరు గ్రామములందు ప్రత్యేకముగా యేర్పరుపబడిన పోలీసు ఔట్ పోస్టులు రద్దుచేయబడినవి. నాటివరకు వివిధ కోర్టులందు జరుగుచుండిన 23 క్రిమినల్ కేసులు ఉపసంహరింపబడినవి. రాజీ ప్రసంగములు అధికారుల అధ్వర్యమున సాగనారంభించినవి.

అంధకారము.

1931 సంవత్సరం సెప్టంబరు 8, 9 తేదులు మొదలు 24-7-32 తేదివరకు వెంకటగిరి తాలూకా రయితులు ముఖ్యముగా (1) మాదవయ్యపాలెం. (2) దేవులపల్లె. (3) వెంబులూరు. (4) అల్తూరుపాడు. (5) పారనోలు. (6) తీర్థంపాడు. (7) మోపూరు. (8) కమ్మవారిపల్లెగ్రామస్థులు పడినబాధలును వర్ణించుటకు నేను పూనుకొనను. వానిని తలచినంతనే ఎట్టికఠిన హృదయమైనను బ్రద్దలుకాక మానదు. అకారణముగా అక్రమముగా రయితు సోదరులు పెల్లూరు గోవింద రెడ్డి పడిన పడుచున్న కష్టములు అతనివిశాల పరిమిత దయారహితముగా గురిపించిన దెబ్బలవర్షముయున్నటికిని మరపునకురాదు. ప్రారంభమునందు ఉద్యమమున గ్రామములు పోవను అనుదినము యస్టేటుద్యోగులు ప్రభుత్వ సిబ్బందియొక్క అండబలాలు చూచుకొని అనుకూలమున పెట్టుచుండిన బాధలకు తాళజాలక క్రమేణ ఒకరివెంబడి నొకరు పికిపో జొచ్చిరి. కట్టకడకు పైన పేర్కొనబడిన 8 గ్రామములు మాత్రమే నిలువగలిగెను. సుమారు 80 మంది రిజర్వు పోలీసులు 150 కిమించిన యస్టేటు నౌకరులు కంచెలలోకి రయితుల పశువులను పోనివ్వకుండా కావలా కాయుచుండిరి. యింతేకును యీ యిబ్బందులేల కలిగినవి. జమీందారు తన యిష్టవచ్చినట్లు కంచెపుల్లరులను పెంచుచు ఒకరొకరికి పోటీలు పెట్టి ఒక గ్రామమునకు మరియొక గ్రామమునకు పోటీలుపెట్టి తనవరుమానమును అక్రమముగా హెచ్చించి వసూలు చేసుకొనుటవలన రయితులు దుర్భరమగు యీ మొత్తముల నివ్వజాలక తగ్గించవలయునని కోరిరి. జమీందారు సమ్మతింపలేదు. పై గ్రామముల రయితులు గవర్నమెంటు గ్రామాదుల కంచెలను శ్రోత్రియ బీళ్ళను గత పసలీకి కవులుకు తీసికొని తమ పశువులను మేపుకొనుచుండిరి. వదలబడి పోయినన్న వీర్యతోపగ సాధింపనెంచి తమ యిష్టప్రకారము నడువక స్వతంత్రించినందుకు కినిసి గవర్నమెంటు సహాయమును కోరెను. రయితు యుద్యమనాయకులందరు కాంగ్రెసువాదులనియు కాంగ్రెసు సిద్ధాంతములను జమీను గ్రామాదులలో ప్రవేశపెట్టిన పన్నాగమనియు స్వలాభాపేక్షపరులై యిటులచేయుచున్నారనియు యిట్టి అపనిందలనునిష్కళంక రయితు సేవకులగు నాయకులపై మోపుచూ, ప్రభుత్వముయొక్క కోపదృష్టులను వీరిపై ప్రసరించునట్లు చేయగలిగిరి. కాని యీప్రయత్నము కొంతకాలముమాత్రము ఫలించినది. త్వరలో ప్రభుత్వోద్యోగులు మేల్కొనిరి. నిజస్థితిని తెలుసుకొనిరి. వెంటనే తమ పద్ధతిని మార్చుకొనిరి.

యీ సందర్భమున వున్నది యున్నట్లు ప్రభుత్వమువారికి నిజపరిస్థితులను ధైర్యముతో తెలిపి అండలి ఫలితమును త్యాగముతో సహించి నిర్బంధ విధానము నంతరింపచేసిన ప్రభుత్వోద్యోగులలో శ్రీ సి. కరుణాకరనాయుడుగారు పేరును రయితులోకము యున్నటికిని మరువజాలదు. నిజమును ప్రకటించుటవలన అతడు ప్రభుత్వ దృష్టిని మార్పగలిగెను. దీనికి ఫలితముగా రయితులపై అత్యాచారముల జరిపి వారిని హింసించిన పోలీసుద్యోగులు కూడా యుచితరీతిని మందలింపబడి శిక్షింపబడిరి. న్యాయము మరల తలయెత్తసాగెను. యీ జరిగిన కొలది కాలములోనే పై గ్రామముల సణచి పెట్టుట యందు ప్రత్యేక శ్రద్ధను వహించిన పోలీసు డిప్యూటీ సూపరింటెండెంటు కోరి రాజుల నాయుడుగారు హఠాత్తుగా మార్చబడిరి. అప్పటినుండి జమీనునందు శాంతి నెలకొనెను. కేసులంతరించెను. రయితులపై చేయబడునే రారోపణలు అంతమయ్యెను. రాజీ ప్రయత్నములకువలయు చక్కని దారియేర్పడెను.

అభినందనములు.

ఆకాలమున రయితులను కాచుకొనుటకై చేసిన ప్రయత్నములలో కేసుల పెట్టుట యొకటి. యిదికొత్త పద్ధతి కాదు. రయితు ఉద్యమమునందు గాఢాభిమానులగు శ్రీయుతులు మునగపాటి విశ్వనాథరావు, బి. అన్నాసామయ్యరు, చుండి విశ్వనాథం, వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారలు మొదలగు న్యాయవాదులు రయితుల ఆక్రందనమును విని వారికి తోడునిడమై స్వార్థ త్యాగమును జూపి పై కేసులందు పై రయితుల కెట్టినష్టమును కలుగనీయకుండునట్లు పనిచేసి రయితుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులైరి. (సశేషము.)

జమీందారీరైతు

8—4—33

శనివారము

జమీన్ రయితుల సభ.

ఈనెల 2-వ తేదిన వెంకటగిరి జమీందారీలోని జయంపుగ్రామమున జిల్లా జమీన్ రయితుల మహాసభ శ్రీ బి॥ మునిస్వామి నాయుడుగారి అధ్యక్షతక్రింద జయప్రదముగ జరిగినది. రయితుప్రముఖులును దేశసేవాపారీణులునగు శ్రీయుతులు తిక్కవరపురామిరెడ్డిగారు సభాప్రారంభోత్సవము జరిపిరి.

ప్రథమమహాసభ 1931 సం॥ సెప్టంబరు 8, 9 తేదులయందు వెంకటగిరియందు నిషేధాజ్ఞల మధ్యజరుపబడుటచే రయితుల పూర్ణాభిప్రాయముల చర్చించి తీర్మానించుటకు వీలయినదికాదు. కావుననే ఈ మహాసభకు 7 వేలకు తక్కువలేనిరయితుగణముకూడినది. 30 మైళ్ళనుండికూడ మండు వేసవిలోకాలినడకను రయితులు అరుదెంచిరి. ఆప్రజాసమూహమును జూచినపుడు సంభ్రమాశ్చర్యములు బొడమకపోవు. రయితులలో సంచలనము లేదనియు ఎవరోయొకరిద్దరు స్వార్థపరులు యాందోళనమేయనియు చెప్పువారిమాటల యథార్థము యీప్రజాసమూహమునుజూచినవారికి గోచరించకపోదు. యీమహాసభయందు చేయబడిన 29 తీర్మానములును యేకగ్రీవముగనే చేయబడెను. యింతమంది ప్రజాసమూహమును జూచినపుడు యేదోగొప్పశక్తి వెనుకనుండి వీరినిత్రోయుచున్నట్లు విదితముగాకపోదు. కొన్ని వందలవత్సరములుగా చీకటికోణమునత్రోయబడినరయితులు, ఎన్నిబాధలబెట్టుచున్నను చెప్పుకొనుటకు సందుగానలేని రయితులు, కొంపలగూర్చి వేయుచున్న జమీకస్తుల మారిచేయూర్చివేయబడుచున్న రయితులు, జమీందారు పెట్టినకష్టములతో అగ్రిమెంటు కోర్టుకు విధిలేక దమువాయని యేమున్నా వ్రాసియిచ్చి పుత్రులనమ్మి చెల్లించినను తీరనిశిస్తుబాకీలగూర్చి విలపించు రయితులు, యేజెంటరబడి సంస్థానముల చుట్టుతిరిగినను "మీరెవరు" అనివిచారింపబడని రయితులు, ఈముళ్ళాది నీటివసతుల రిపేరులేక ఆకారణమున పంటలు నాశనమగుచున్నను శిస్తురిమీషను సంగతేమి తెచ్చుకొనుటకు నోచుకోని రయితులు, యీనాడు యేకముఖముగ పెట్టినకష్టముల చెప్పమని బెదిరించినను జంకక, ఎన్ని అటంకముల గలిగించినను వాటినన్నిటినిదాటి నిర్భయముగా, తమకష్టసుఖములగూర్చి చర్చించుకొని బాధనివారణోపాయముల వెదకుట ఆశ్చర్యముగలిగింపకపోదు. ప్రజాశక్తినిగాని దీర్ఘకాలం ఎంతబలవంతులయినను అణచిపెట్టజాలరనుటకిదియే నిదర్శనము. ప్రథమమున యీమహోద్యమము బయలువెడలినపుడు యెస్టేటువారును యితరులును బహుచులకనగాచూచిరి. రానురాను దీనియథార్థము బయటబడి యెస్టేటువారికిని ప్రభుత్వమునకు స్పష్టపడినది.

యీమహాసభయందు కావింపబడిన తీర్మానముల జూచినరయితుల యథార్థతృష్ణ తెలియగలదు. జమీందారీరయితుల కుందుబ్బందుల గమనించిన ఎన్నితీర్మానములేనియుచాలవు. కాని కార్యకారులుగాని తీర్మానములవల్ల లాభములేదు. తీర్మానముల భావములబట్టి గ్రహించిన యితరులకు చెడుపుచేయవలెనని యీయుద్యమము బయలువెడలలేదనియు, తనన్యాయాభివృద్ధికి కనీసకోర్కెల మాత్రమే కోరుచున్నదనియు తెలియగలదు.

యీమహోద్యమముయొక్క రహస్యమును గమనించి రయితులును జమీందారులును అన్యోన్యమైత్రిగా మెలగిన ఇరువురును యికవయినను బాధాప్రపంచమునుండి వెలిబడగలరు. యింతటితోనైనను జమీందారులు యీయుద్యమము నణచుటను ఆపోహపడక, అనుకూలకాలమును ధనమును వినియోగించక న్యాయమార్గమును సంచరించిన, లోకాపవాదమునుండివిముక్తి బొందగలరు.

వెంకటగిరి రయితులు వెంటనే తీర్చుకోవలసిన ముఖ్యసమస్యలెన్ని యేనికలవు అట్టివిషయముల సమరసభావమున పరిష్కరించుకొనుటకు దొడ్లముద్దుకృష్ణారెడ్డిగారి యాజమాన్యమున, రయితులతో కలసిన యుపసంఘమొకటి వేయబడినది. జమీందారుగారు ముందటివలె తృణీకరించక ఈరయితుల రాయబారమును ఉచితరీతి మన్నించి ఉభయోరపి అభివృద్ధిమార్గముల వెదకెదరని కోరుచున్నాము.

ఈమహాసభకు అధ్యక్షతవహించనంగీకరించిన శెట్టిగారు రాకపోవుట కారణముచాలదు. శ్రీమునిస్వామి నాయుడుగారు అనారోగ్యస్థితియందు పడకపైనుండి లేవలేనిస్థితి యందుండియు జమీన్ రయితుసమస్యపట్లగల గాఢాభిమానముచే నాటిసభకరుదెంచిఅధ్యక్షతవహించిరయితుసోదరులకు కర్తవ్యమును ఆదేశించి, సభనుజయప్రదముగ నిర్వర్తించినందులకు నాయుడుగారిని, చివర నిముసమున అర్థించినంతనే తత్క్షణమే అంగీకరించి సమస్యపట్ల తనకుగల గాఢాభిమానమునకు నిదర్శనముగా మహాసభప్రారంభోత్సవమును జరిపి రయితులకృతజ్ఞతకు పాత్రులయిన శ్రీతిక్కవరపురామిరెడ్డిగారిని మేముఅభినందించుచున్నాము.

రెడ్డిగారిఅధ్యక్షతక్రింద అల్లూరులో 14—5—931 తేదినజరిగిన జిల్లా రయితుమహాసభలో వేసిన రంగవిచారణోపసంఘమే యీమహోద్యమమునకు కారణమయినది. రామిరెడ్డిగారి యభిమానమునేటిదికాదని పాఠకులకు జ్ఞప్తిపరచుచున్నాము.

వెంకటగిరి క్రొత్త దివాను

వెంకటగిరికి గవర్నమెంటు కలెక్టరు ద్యోగములో నుండువారిని దివానుగా నియమించిరని తే 6 ది హిందూపత్రిక వలన స్పష్టముగ తెలియుచున్నది. కేవలము దివానుగారిని నియమించినంతనే పరిపాలనా పద్ధతులు చక్కబడనేరవు.

వచ్చుదివానుగారికి సంపూర్ణాధికారములుండవలెను. అసిస్టాంటుదివాను పదవిని తీసివేసి దివాను ఆఫీసు మేనేజరుగారిని డిప్టీకలెక్టరుద్యోగము చేయు రివిన్యూఅనుభవజ్ఞుడగు ఉద్యోగిని నియమించవలెను. దివానాఫీసు ఉద్యోగులందరు గవర్నమెంటు ఆఫీసులలో పనిచేసినవారిని నియమించవలెను. దివానుపేష్కారు లిద్దరిని గవర్నమెంటు తహశీలుదారుద్యోగమున నిపుణులగువారిని నియమించవలెను. తహశీలుదారుద్యోగములకు అనుభవజ్ఞులగు గవర్నమెంటు రివిన్యూఇన్స్పెక్టరులను నియమించవలెను. తహశీలుదారుల ఆఫీసుగుమాస్తాలను సైతము చదువుకొన్నవారిని తెలివితేటలుగలవారిని పనిచేయ సమర్థులను నియమించవలెను. అడవియుద్యోగులను సైతము సరియగువారిని పెట్టవలెను. నీటివసతుల మరమ్మత్తు శాఖను సంపూర్ణముగా మార్చి మేస్త్రీలు, ఓవర్‌సీయర్ లను ఆయాశాఖల తరిపీదు పొందినవారిని ఏర్పరచవలెను. ఇంజనీయరును గవర్నమెంటులో P. W. D. శాఖలోని సబ్ డివిజనల్ ఆఫీసరు పనిజేసినవారిని నియమించవలెను. ఈశాఖ యెంతచక్కగా పనిజేసిన అంత అభివృద్ధిగలదు.

పైవిషయముల[illegible] చక్కగాగమనించి పరిపాలనా [illegible]నంతయు ఒకమాటు తల్లక్రిందు[illegible]గు పద్ధతులు నిర్ణయించి, అ[illegible] ప్రక్కనుండి శిస్తులనిర్ణయ[illegible]యి ల్వా రీ గ్రామములకును మెట్టుగ్రామములకును న్యాయ్యశాసనములగునటుండి, హెచ్చు శిస్తుల తగ్గించి, కొన్నినాళ్ల సామాన్యాములగా కృషి చేయుటయును నీటివసతుల పెంపకే రేటుచేయుంచి ప్రక్క గవర్నమెంటు రయితువారీగ్రామముల పరిస్థితులను తెచ్చినచో జమీందారీ రయితులు కొంత యూపిరి పుచ్చుకొనగలరు. అస్వతంత్రమునకు ఉపతలుపోతె సంపూర్ణాధికారము పొందిన మంచిదివానుకొరకు తపస్సుచేయుచున్న రయితుల భావిభాగ్యోదయమెటులున్నదో, యెంతవరకు పరిస్థితులు చక్కబడగలవో తొందరపడి నిర్ణయించుటకు వీలులేదు. ముందు ముందు చూడవలసియున్నది.

జయంపు సభా తీర్మానములు

తే 2-4-1933 దిన జయంపు గ్రామమున జరిగిన నెల్లూరుజిల్లా 2-వ జమీందారీ రయితు మహాసభలోని తీర్మానములు.

1 నె॥ జి॥ జ॥ రై॥ సంఘస్థాపకులలో నొకరయి ఆమరణాంతము జమీందారీ రయితుల శ్రేయముకై తీవ్రముగ పోరాడి, అకాలమరణమొందిన స్వర్గీయ చిట్టమూరు వెంకటప్పారెడ్డిగారి కుటుంబమునకు యీసంఘమువారు సానుభూతిచూపుచు, రెడ్డిగారి ఆత్మకు శాంతి నొసంగుటకు సర్వేశ్వరుని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

2 వెంకటగిరి జమీందారునకును రయితులకును మధ్యగల పోరాటమున యిరువురికి సఖ్యముకుదుర్చుటకు (ఆ)క్రింది వారిని ఉపసంఘముగా నియమించడమైనది. సదరు ఉపసంఘమువారు అవసరమయినచో తమకు తోచినవారిని 5 గురిని కొఆప్టు చేసుకొనుటకు అధికారము కల్గియుండవలసినదిగా యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉపసంఘసభ్యులు.

(1) డి. యస్. ఆ. రెడ్డిగారు
(2) ఒత్తిపూడి వెంకటనారాయణరెడ్డి
(3) చిట్టూరు గోవిందరెడ్డిగారు
(4) పుత్తేరం నారాయణరెడ్డిగారు.

3 వానుపెంకటాచలం శెట్టిగారిచే శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టుటకు అనుమతి నొసగబడిన "ఎస్టేటులాండుయాక్టు అంధ్ర సవరణబిల్లు" యీసభవారు ఆమోదించుచు, సదరు బిల్లును శాసనసభవారు ఆమోదించి రయితు శ్రేయమునకు పూనుకొందురని శాసనసభ్యులను యీసభవారు కోరుచున్నారు.

4 బ్రిటీషుపరిపాలనా పద్ధతిని వెంటనే జమీందారీలలో అములు పెట్టి జమీందారీల పరిస్థితులను తృప్తికరముగువరకు బ్రిటీషు ప్రభుత్వోద్యోగులలో రివిన్యూ అనుభవముగల్గి ఐ. సి. యస్. హోదాకు తక్కువగాని వారిని పరిపాలనలో స్వతంత్రముగ వ్యవహరించు హక్కులతో దివాను ఉద్యోగమునకు నియమించునట్లు ప్రభుత్వమువారు తగుయేర్పాట్లు గావింపవలెనని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

5 అనధికారబిల్లులోలేని యీ క్రింది ముఖ్యవిషయములగూర్చి మరియొక బిల్లును శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టుటకు శాసనసభ్యులను యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నాము.

(1) రెంటుసూట్లకు జూరిస్ డిక్షను సివిల్ కోర్టులకివ్వమనియు,

(2) నీటివసతులు రిపేరుచేయనిచో రయితుఫలితే నష్టమునకు జమీందారు బాధ్యుడుగానుండ వలసినదనియు,

(3) మెట్టమాగాణియును గవర్నమెంటుగ్రామాల పద్ధతికంటె భిన్నముగనుండు ములుము వగయిరాపద్ధతులను తీసివేయవలసినదనియు,

(4) ప్రత్యేక అగ్రిమెంటులున్నను పైర్లవారిశిస్తు నిర్ణయించమనియు (5) కం

వలు, అడవులను మేపుల్లరితేక గ్రామ పంచాయతీల స్వాధీనము చేయవలసినదనియు (6) ఇంతవరకు సర్వే చేయబడని ప్రదేశములలో సంయుతము కాలపరిమితి లేకుండా వెంటనే సెటిల్‌మెంటు చేయవలసిన దనియు (7) శిస్తు నిర్ణయించుటలో అధమము ప్రక్క గవర్నమెంటు గ్రామముల శిస్తులకంటె మించకుండునట్లు చూడవలసినదనియు (8) ధాన్యపు రేటును రొఖ్ఖ రేటుగా మార్చు సమయమునందు పైతమ్ముపై 7-వ నిబంధనను అనుసరించవలసినదనియు (9) శిస్తుబాకీకి భూమిజవాబు దారీతప్ప ఇతరజవాబుదారులన్నియు తీసివేయవలసినదనియు (10) చెఱువులచేపల మీద నగయితాలమీద హక్కునవరుమానమును గ్రామపంచాయతీలకే నివ్వవలసినదను మొదలగు ముఖ్యవిషయములు సవరణబిల్లును శాసనసభలో పెట్టవలయును

6 యీరాష్ట్రములోని జమీందారీ రయితుల యిబ్బందుల విచారించుటకుగాను అనధికార సభ్యులను ఒకకమిటీగా వేయవలసినట్లు ప్రభుత్వమువారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

7 లోకల్‌బోర్డులలోగాని, శాసనసభలలోగాని ప్రజాప్రతినిధులకు పోటీగా జమీందారుగాని, వారియిలాకావారుగాని నిలువకుండునట్లు వలయుమార్పులను చట్టమునందు ప్రభుత్వమువారు గావింతురని ఈసభవారువారిని కోరుచున్నారు.

8 జమీందారీ ప్రదేశములోని ప్రజలు యెక్కువమంది విద్యావిహీనులుగా వెనుకబడియున్నారు కాబట్టి ఆయా తాలూకాబోర్డు యేరియాలోని జమీందారులు తమ ప్రజలవిద్య, ఆరోగ్యముల నిమిత్తము తమకు రయితునుండి వసూలగు పన్నులనుండి రు 1-కి 0-0-6 వంతున ప్రతిసంవత్సరం ఆయాతాలూకాబోర్డులకు స్పెషల్‌గ్రాంటుల నీయవలసినదిగా జమీందారులను యీసభవారు కోరుచున్నారు.

9 జిల్లాజమీందారీరయితుసంఘ కార్యనిర్వాహక వర్గమునుండి 5 గురిని వెంకటగిరి జమీందారీ పరిపాలనకు సలహా సంఘముగా తీసుకొనవలసినదిగా వెంకటగిరి జమీందారుగారిని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

10 బ్రిటీషు ప్రభుత్వపు సర్వీసు రూల్సుప్రకారము చదువుకొన్న ఉద్యోగుల నియమించి తగుజీతములనొసంగి పరిపాలన క్రమప్రకారము జరిపించెదరని వెంకటగిరి జమీందారుగారిని ఈసభవారుకోరుచున్నారు.

11 జమీందారీలలో హెచ్చుశిస్తులవల్లను, కోర్టుఖర్చులవల్లను, ఆర్థికస్థితివల్లను, రయితులు పూర్తిగా చెడిపోయియున్నారు గాన వెనుకటి బకాయి బాకీలను పూర్తిగా తోసివేయవలసినదిగా అందరు జమీందారులను ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

12 శిస్తుబాకీలకు అరెస్టువారంట్లు పెట్టించి రయితుల హింసించుచున్న వెంకటగిరి యెస్టేటువారిచర్యను ఈసభవారు గర్హించుచు, తమభోగభాగ్యములకు మూలకందమగు రయితును అరెస్టువారంట్లచే హింసించు పద్ధతిని పూర్తిగా రూపుమాపవలసినదిగా వెంకటగిరి జమీందారుగారిని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

13 ధాన్యపు రేట్లను వెంటనే రొక్కపు రేట్లకు మార్చవలసినదనియు, అట్లు మార్చుటలో చుట్టుప్రక్కల గవర్నమెంటు గ్రామాల రేట్లకంటె మించకుండునట్లు యేర్పాటుచేయవలసినదిగా వెంకటగిరి జమీందారుగారిని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

14 పోలూరుడివిజనులోని పాములకాల్వకు వెంటనే అడ్డుకట్టకట్టించి, దాని క్రింద పారుదలకాగల 12 గ్రామములకు వెంటనే పారుదల సౌకర్యము యేర్పరచవలసినదిగా వెంకటగిరి యెస్టేటువారినియీసభవారు కోరుచున్నారు.

15 పోలూరుడివిజనులోని కాళింగినది పారుదలగల గ్రామాల చెఱువులు కాల్వలు 50 యేండ్లు రిపేరులేక, దుస్థితియందున్నవి కాబట్టి వెంటనే మరమ్మతులు చేయవలసినదనియు, సదరు కాళింగినదికి అడకట్టు లెవలు హెచ్చించి పారుదల సౌకర్యము హెచ్చించవలెననియు, యీసభవారు వెంకటగిరి యెస్టేటువారిని కోరుచున్నారు.

16 జాయింటుపట్టాలను విడదీసి అనుభవప్రకారము చీలుపట్టాలను తయారుచేయుటకు వెంటనే ప్రత్యేకోద్యోగులను నియమించి, ఒకసంవత్సరములోపల సదరుపనులను పూర్తిచేయించవలయునని నెల్లూరుజిల్లాయందుండు జమీందారులనందరిని, ప్రత్యేకముగ వెంకటగిరి యెస్టేటు వారిని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

17 యీ 1342 ఫసలీకి చాలాభాగము పంటలు యెండిపోయియు, సాగుబడికాకను, రయితులస్థితి చాలదుర్భరముగానున్నదిగాన సదరు భాగములను వెంటనే తనిఖీచేయించి రెండుమాసములలోపుగ రెమిషన్ లెఖలు తయారుచేయించి, విధేయ అవిధేయ భేదములేక, అందరికి సమానముగా శిస్తురెమిషనులు యిప్పించవలయుననియు యీసంవత్సరము పంటలు సరిగాలేక, పండినవన్ని ప్రదేశములుకూడ చాలనీరసముగపండి, శిస్తులో కాలుభాగమునకుకూడ చాలక రయితులు యిబ్బంది పడుచున్నారు కాబట్టియు, పండినపంటకన్ను సరియైనధరలు లేకపోవుటచేతను, ఆర్థిక దుస్థితివలన అప్పునైతము పుట్టక రైతులు బాధపడుచున[illegible]రు కాబట్టియు, సు_కిబంజరు రెమిష[illegible]ను తక్కినభాగమునకంతటికిని 1[illegible]_0 లు వంతున ముజరాయివ్వ[illegible]వెంకటగిరి యెస్టేటు వారిని న[illegible]రులను యీసభవారు క[illegible]

తిక్కవరపు రామిరెడ్డి గారి ప్రారంభోపన్యాసము.

ఈనెల రెండవ తేదిన ద్వితీయ నెల్లూరుజిల్లా జమీందారీ రైతుమహా సభను ప్రారంభించుచు రెడ్డిగారు యీక్రింది ఉపన్యాసమును గావించిరి

ప్రస్తుత హిందూ దేశపు పరిస్థితులను, గమనించి రైతుయొక్క ఆర్థిక మస్థితినిగమనించినచో, రైతులు సంఘీభావము కల్గి కృషిచేసినగాని యేమాత్రపులాభమును పొందజాలరని తెలుసుకోవలయును. ఏకొందరో కష్టపడెదరు, వారిప్రయత్నముల వలన చేకూరుఫలితములు మనకు కూడవచ్చునని యెవరును తలవకూడదు. ప్రస్తుతముజమీందారీరైతు మునిగియుండు దుస్థితి రైత్వారీగ్రామ మందుండు దానికన్న యెన్నియో మడుంగులు హెచ్చుగనున్నది. రాజ్యపరిపాలన రైతుయొక్క క్షేమముమీద నాధారపడియున్నది. ఇప్పుడు రైతునావరించి యున్న క్లిష్టపరిస్థితులను యెవరును గమనించుటలేదు. రైతు బాధలుఅనుభవించుట ప్రస్తుత పరిపాలనా పద్ధతిగ గన్పట్టుచున్నది. రైతుమంచిస్థితికివచ్చుటకు సంఘీభావము అత్యవసరము. ప్రస్తుతపరిస్థితులను వీక్షించినచో రైతునకై పైవారెవరో పాటుపడెదరనియు, పోరాడెదరనియు వూహించ నవకాశము లేదు. పూర్వము రాజులు ప్రజలక్షేమమే తమక్షేమమని భావించి రాజ్యమేలి యుండవచ్చును గాని, యీరోజులలో రాజులకు, జమీందారులకు అట్టిఉద్దేశ్యములు వున్నటుల కాన్పించుటలేదు. ఏజాతియైనను సంఘమేర్పరచుకొని పోరాడిననే గాని వీరిమాటలనాలకించు వారెవరు నుండరు, లాభమేమాత్రము పొందజాలరనినానమ్మకము.

అందరుయేకమై నడుముకట్టుకొని, త్యాగముసల్పి, కష్టపరంపరల నెదుర్కొనిననే గాని రైతునకు మోక్షము చేకూరదు. నేడు రైతుయింతటి దుస్థితికివచ్చుట, భావికాలపు మేలునకనియే నాయుద్దేశము. రైతుమేల్కొనుటకై యీకొరడాను భగవంతుడు పంపినాడని నాభావము. చిత్తూరుజిల్లా జమీందారీరైతుఅయిన శ్రీయుత మునుస్వామినాయుడుగారు నేటిసభ కధ్యక్షులగుట మనకెంతయు ముదావహము. వారిఉన్నతోద్దేశ్యములను మీరుగమనించి, వారిసలహాలను మీరామోదించి ఆచరించిన యెడల యెంతయోలాభము చేకూరగలదని నానమ్మకము.

ఎండకాలము వచ్చివేసినది

తేలు

జాగ్రత!

తేలుకుట్టిన 1 ఘంట అయినప్పటికిన్ని యీమందును కుట్టినచోటున ఉంచిన యెడల 5నిమిషములలో బాధతీసివేయును. ఉపయోగించు విధము మందుతోనే యుంచబడును. ఒకటివెల 0—2—6 వ్యాపారులకు 1 డజను 1—10—0

1 గ్రోసు 18—0—0.

శ్రీ అంబికా దంత చూర్ణము.

పంటిచిగురువాపు, పళ్ళుఆడుట, పంటిలోచీము, పళ్ళుసొత్త, పంటిలో రక్తమునోరుదుర్గంధము, వీటిని పోగొట్టును.

1-పాకెట్టు 0-1-6 1-డజను రూ 1-0-0

1టిన్ను 0-3-0 1-డజను ,, 2-0-0

ప్రతిదేశములోను ఏజంట్లుకావలయును.

పి. యం. రాజగోపాల్ దేవ,
మ్యానుఫాక్చరర్ అండు కమిషన్ యేజంటు,
కరుపాసన్ వీధి, జార్జిటవున్, మద్రాసు

కృషీవలుడు

ఆంధ్రదేశ వ్యవసాయకుల పాలిటి సురభి

తిరుపతి జమీన్దారయిత మహాజన సంఘము యాజమాన్యమున వెలువడు వారపత్రిక.

పత్రిక కార్యాలయము: నెం 6 రు లాయరు చిన్నతంబి మొదలివీధి సౌకారుపేట, మద్రాసు

త్రిలిఙ్గ

మత, సాంఘిక, ఆర్థిక రాజకీయ పారిశ్రామిక విషయముల నిష్పక్ష పాతముగ చర్చించు వార పత్రిక. సంవత్సర చందా రూ 2½ మాత్రము. వలయువారి క్రింది చిరునామాకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.

మేనేజరు 'త్రిలిఙ్గ' 323, హైరోడ్డు, తండియార్పేట, మద్రాసు

పేలు మచ్చలను మాడి మానిపోవును

అమృతాంజనం డిపోవారి

తామర తైలము.

చిన్న 0—6—0 12 కి 3—8—0

రాజారాణి గుర్తుగల తామర తైలము క్రిమినాశకములగు చాలమంచి మందులతో తయారుచేయబడి 40 ఏండ్ల నుండి ప్రఖ్యాతిగాంచినది. పైకి కనిపించు మచ్చలను, తామర, తీట, సిడుగజ్జి, కోతి, పొడలు, మొదలగు వానిని కొంచెము పూతలతో నిర్మూలముచేసి చర్మమును శుద్ధిచేయును. దీనిని చర్మము పై రాసిన మంటయుండదు. చర్మము నలుపెక్కదు, పొక్కదు.

అమృతాంజనం డిపో | స్టాకిస్టులు:-

బొంబాయి	1 ఎ బి ఫరీదు, మద్రాసు
మద్రాసు	2 జెయం షెట్, మద్రాసు

ఉపాసనా ప్రభావము

మాంత్రికమహత్తులోని పన్నెండు దివ్యశక్తులవలన ప [illegible] చమత్కారములను వ్రాసి వి.పి. పోస్టుద్వారా పంపబడును. [illegible] రూ. 1-4-0. 12 [illegible] రూ. 2-4-0.

[illegible] మొక్కయు, [illegible] యొక్కయు [illegible] వాటియొక్క [illegible] ఫలాఫలముల [illegible] [illegible] ఇవియుగాక [illegible] ఇదములకు వి. పి. ఖర్చులతో సహా రూ. 2-4-0

సమస్తరోగములు తొలగుటకును [illegible] లక్షణములు [illegible] సమస్త వశీకరణా దులకును మహామంత్రయంత్రికా మొత్తులుపంపుదుము.

ఆదేశము:— "మాంత్రిక చక్రవర్తి"

ప్రొఫెసర్ అంజక్, ఎం. ఏ,

అక్కుర్తిపేట, బెజవాడ.

డెర్బీ స్వీప్ (లాటరీ)

మ్యూచుయల్ క్లబ్బు లిమిటెడ్ వారిచే నడుపబడు చున్నది

చందా, మామూలు టపాకు తే 26—4—33 ది వరకు టిక్కెట్టు 1-కి రు 4—12—0 లు.

ఐరిష్ హాస్పటలు వారిచే నడుపబడినది.

ది 12-4-33 వరకు మామూలు టపాకు టిక్కెట్టు 1-కి రు 7-12-0

ఈపై రెండుక్లబ్బులటిక్కెట్లు నిమిత్తమున్ను ఈదిగువ అడ్రసుకు సొమ్ముతో అర్జీలుపంపుకోవచ్చును

టి. వి. రెడ్డి,
అధికారమును పొందిన ఏజెంటు.

రాజమండ్రి, (తూర్పు గోదావరిజిల్లా.)

సంపాదకుడు, ముద్రాపకుడు, ప్రకాశకుడు, నెల్లూరు, వెంకటాద్రినాయుడు, జమీందారీరైతు ముద్రణాలయం, రాజవీధి, నెల్లూరు.